

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-339/17-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Mateřská škola Česká Třebová, Vinohrady
Sídlo	Tylova 624, 560 02 Česká Třebová
E-mail právnické osoby	ms.vinohrady@ceska-trebova.cz
IČ	70982295
Identifikátor	600104095
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Jana Herynková
Zřizovatel	město Česká Třebová
Místo inspekční činnosti	Tylova 624, 560 02 Česká Třebová
Termín inspekční činnosti	24. – 26. duben 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou, hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP PV) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Mateřská škola Česká Třebová, Vinohrady (dále škola), vykonává činnost mateřské školy s celodenním provozem (6:15–16:00 h) a školní jídelny, která zajišťuje stravování dětem a svým zaměstnancům. Kapacita čtyřtřídní školy (112 míst) zůstává dlouhodobě nezměněna a výjimka zřizovatele umožňuje naplňovat třídy do počtu 28 dětí.

Zájem o předškolní vzdělávání v uplynulém období nepřevyšoval možnosti školy a pro letošní školní rok bylo také možné přijmout všechny přihlášené děti. V době inspekční činnosti do školy docházelo 105 dětí, jedna třída byla určena nejmladším z nich, další tři byly částečně věkově smíšené (3,5–5, 4,5–7 a 5–7 let). Z celkového počtu bylo 35 dětí v posledním roce před vstupem do základní školy, dvě z nich s odkladem povinné školní docházky. Školu navštěvovalo také jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, ke vzdělávání bylo přijato rovněž 16 dětí mladších tří let. Úplata za předškolní vzdělávání byla stanovena ve výši 290 Kč měsíčně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy splňuje zákonné předpoklady a absolvovala funkční studium. Po svém nástupu (1. září 2016) stanovila k rozvoji školy koncepční záměry spojené zejména s materiální obnovou budovy, vnitřních prostor i školní zahrady, personálním zajištěním vzdělávání a rozšiřováním spolupráce s dalšími partnery. Postupně proniká do školské legislativy a seznamuje se s problematikou řízení. Znalost prostředí i podmínek pro vzdělávání jí usnadňuje orientaci v chodu školy, neboť zde má dlouholetou praxi na pozici učitelky i zástupkyně. Bez výraznějších změn zachovává stávající organizaci a přijímá opatření spojená zejména se zajištěním bezpečnosti dětí a realizací aktuálních vzdělávacích záměrů. Dobré vztahy na pracovišti přispívají k příjemné atmosféře a promítají se směrem k dětem i všem, kdo se školou pravidelně přicházejí do kontaktu. Realizovaný ŠVP PV byl od minulé inspekční činnosti doplněn, přesto jsou některé jeho části pojaté spíše obecněji, a proto méně přispívají k naplňování všech záměrů stanovených RVP PV. Patří mezi ně např. pravidla pro hodnocení školy, která vhodně nastavují zejména běžný kontrolní systém. Další evaluační nástroje jsou ke zvyšování úrovně poskytovaného vzdělávání využívány s nižším efektem, chybí zejména cílenější pedagogická diskuse zaměřená k vyhodnocování všech oblastí vzdělávání i prosazování potřebných změn v práci vyučujících i školy jako celku.

Pedagogický sbor prošel dílčí obměnou a spolu s ředitelkou školy vzdělávání zajišťuje osm kvalifikovaných učitelek. Jedna z nich byla přijata na kratší pracovní úvazek (0,52), vypomáhá se zabezpečením pobytu venku, režimových činností a mj. i v případech nepřítomnosti vyučujících. Jedna učitelka je začínající, jejím uváděním je pověřena kolegyně ve třídě a taktéž ostatní vyučující jí v případě potřeby poskytují odbornou i metodickou pomoc. Pozitivním zjištěním je aktivní zapojení pedagogického sboru do akcí pořádaných školou i využití jejich profesního zaměření k rozšíření vzdělávací nabídky. Výběr dalšího vzdělávání odráží potřeby školy i zájmy jednotlivých učitelek, zpravidla je postaven na nabídce vzdělávacích center. Pedagogické pracovnice v uplynulém období navštívily řadu seminářů a zaměřily svou pozornost na speciálně pedagogické přístupy, komunikační a sociální dovednosti dětí, diagnostické postupy, oborové metodiky, řízení školy a další. Méně však byly nově získané poznatky využity k obohacení vzdělávacího procesu a rozšíření znalostí celého kolektivu např. prostřednictvím metodických setkávání či vzájemných hospitací.

Pro zajištění vzdělávání má škola velmi dobré prostorové a materiální podmínky, které se daří postupně zkvalitňovat. Uplynulé období bylo např. spojeno s celkovou revitalizací budovy, rekonstrukcí vnitřních prostor včetně výměny osvětlení, podlahových krytin a instalace bezpečnostního systému. Třídy jsou zařízeny novým dětským nábytkem, který převážně respektuje záměry ŠVP PV (otevřený přístup a přehlednost podporující samostatnost a svobodnou volbu apod.) a zohledňuje antropometrické potřeby dětí (stoly a židle aj.). Členité prostory jsou světlé, vzdušné a čisté, příznivý dojem podporuje také výzdoba tvořená z dětských prací. Množství a různorodost hraček a didaktických pomůcek dětem umožňuje realizaci běžných herních i vzdělávacích činností, méně příležitostí mají pouze k rozvoji přírodovědné gramotnosti (např. podmínky pro experimenty, pozorování a praktické činnosti). Škola třídy využívá i k pohybovým aktivitám, pro jejichž realizaci má dostatek volně dostupného tělovýchovného nářadí a náčiní. Prostory však nejsou k tomuto účelu zcela vhodně přizpůsobeny, což je převážně způsobeno množstvím vybavení a jeho uspořádáním. Podpora zdraví se naopak odráží v možnostech k přirozenému pohybu dětí na přilehlé školní zahradě, která byla doplněna o nové herní prvky a v souladu se záměry environmentální výchovy rovněž o podněty k pozorování přírodních procesů. Zdravému způsobu života škola věnuje pozornost též při stravování, dbá na pestrost jídelníčku, zařazuje nové potraviny a zajišťuje dětem nápoje od ranních hodin.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací obsah ŠVP PV nabízí standardní okruh činností, které doplňuje řada kulturních akcí i společenských událostí (divadelní představení, oslavy svátků aj.). Nabídka je obohacena o hru na zobcovou flétnu a kroužek angličtiny probíhající zdarma pod vedením kmenových učitelek. Rovněž další doplňující aktivity hudebně pohybového či sportovního charakteru jsou organizovány v rámci vzdělávání s ohledem na zájmy a schopnosti dětí. Integrované bloky zpracované v ŠVP PV formálně zastřešují plánování i realizaci vzdělávací nabídky, jejich rozpracování v jednotlivých třídách je však dlouhodobě méně systematické. Přestože využívaný způsob zohledňuje vzdělávací oblasti, méně se jeho prostřednictvím daří zohledňovat individuální potřeby jednotlivců, různorodost dětské skupiny, hledat způsoby k provázání činností a uplatňovat práci v malých skupinách či ve dvojicích. Rovněž prostředky zvolené k hodnocení průběhu vzdělávání škole přinášejí pouze dílčí zpětnou vazbu, a to zejména k dosaženým výsledkům.

Vzdělávací proces ve sledované výuce probíhal v příjemné atmosféře, pedagogický styl se vyznačoval podporou a vstřícností. Příležitosti ke spontánním činnostem využívaly zejména mladší děti, kterým se jejich prostřednictvím dařilo získávat zkušenosti v oblasti vzájemných vztahů, kooperativních a komunikačních dovedností. Vzdělávací nabídka navazovala na dříve získané znalosti a dovednosti dětí, korespondovala s probíraným tématem, ne vždy však byla dostatečně pestrá a široká. Aktivity připravené k individuálnímu rozvoji byly vhodně zařazovány od ranních hodin. Výtvarné a pracovní činnosti směřovaly k procvičování jemné motoriky ruky, upevňování pracovních návyků a samostatnosti. Nabídka rovněž sledovala získávání základních předmatematických dovedností, výběr aktivit částečně počítal s hledáním různých variant řešení, rozvojem myšlenkových operací a intelektu. Pouze omezené měly děti příležitosti k vyhledávání informací, experimentování a objevování. Aktivity si vybíraly podle své volby, k úspěšnému zvládnutí úkolů jim napomáhal laskavý přístup vyučujících. Nabídka dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňovala jeho zájmy i vzdělávací potřeby. Hodnocení ze strany pedagogů dětí pozitivně motivovalo, podávalo jim však spíše obecnou zpětnou vazbu k dosaženým výsledkům. Jen výjimečně je též vedlo k sebereflexi či vzájemnému hodnocení.

Řízené didakticky zacílené činnosti byly realizovány frontální formou, ojediněle byla uplatněna práce ve skupinách. Aktivity se po většinu času střídaly, provázela je vhodná motivace s důrazem na aktivní spoluúčasť dětí. Přesto se vždy nedařilo udržet jejich pozornost a úkoly diferencovat. Ve spojení s příběhem byly zařazovány pohybové a hudební činnosti i preventivní logopedická cvičení, což rozvíjelo rytmické cítění, sluchové vnímání a komunikační dovednosti dětí. Jen výjimečně však měly tělovýchovné aktivity dostatečný zdravotně preventivní účinek. Ve třídách starších dětí délka plně organizovaných činností narušovala rovnováhu mezi spontánními a řízenými aktivitami a byla též příčinou výrazného zkracování pobytu venku. Vhodně byl naopak osobním zájmům a fyziologickým potřebám dětí přizpůsoben odpolední odpočinek.

Organizace dopoledního vzdělávacího bloku byla ve všech třídách spojena s pevně stanovenou dobou výdeje přesnídávky a realizací plánovaných řízených aktivit. Škole se proto nedařilo činnosti provázat, stravování dětí bylo spojeno s časovými prostoji a poskytovalo dětem méně příležitostí k samostatnosti v sebeobsluze a rozhodování. Přesto probíhalo s ohledem na posilování jejich kulturních a společenských návyků a dovedností. Připravené pokrmy byly esteticky upraveny a děti měly částečnou možnost výběru. Vedeny byly k používání příboru, udržování čistoty i vhodnému chování při stolování. Méně samostatně však během dne využívaly nabídku nápojů, což přetrvává od minulé inspekční činnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola dlouhodobě spolupracuje s nedalekou základní školou, kam většina dětí přechází do první třídy. Vzájemné návštěvy i společně realizované akce s dalšími vzdělávacími subjekty ve městě jim umožňují postupnou adaptaci na nové prostředí a pedagogům přispívají k získávání informací o výsledcích vzdělávání. Kromě těchto možností využívá škola i vlastní hodnotící nástroje, které jsou poměrně vypovídající a poskytují jí řadu informací dosažených individuálních výsledcích jednotlivých dětí. Dosud však neobsahují závěry potřebné pro přizpůsobení obsahu výuky a vzdělávacích postupů. Dětem s odkladem povinné školní docházky byl pro letošní školní rok zpracován rozvojový plán a rovněž v těchto případech bylo méně zřejmé cílené využití získaných údajů ve vzdělávacím procesu. Vypracovaný individuální vzdělávací plán dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami korespondoval s doporučením školského poradenského zařízení. V rámci minimalizace neúspěchu dětí při přechodu do první třídy škola spolupracuje s klinickým logopedem, který každoročně školu navštěvuje, provádí depistáž a v případě zájmu rodičů zajišťuje péči o narušenou komunikační schopnost dětí. Ve škole pracují tři vyučující s potřebným vzděláním, využívají individuální formu primární péče preventivního charakteru a společně s ostatními zařazují do vzdělávací nabídky skupinové logopedické chvílky. Díky těmto cíleným aktivitám se škole podařilo od minulé inspekční činnosti zvýšit úroveň výslovnosti.

Výsledky vzdělávání korespondují s vytvořenými podmínkami, uplatňovanými pedagogickými přístupy i věkovými a individuálními odlišnostmi dětí. Pedagogický styl přispívá k otevřené komunikaci mezi nimi i dospělými, napomáhá k uplatnění nabyté slovní zásoby a rozšiřování vyjadřovacích schopností v dalších rovinách. Přiměřené znalosti dětí prokazují v oblasti světa lidí, přírody, techniky i matematiky. Nejstarší děti se samostatně dokáží podepsat, avšak jen některé z nich mají zafixováno správné držení psacího náčiní. Respektují základní společenská pravidla, k dospělým jsou zdvořilé, umí pozdravit, požádat či poděkovat. K sobě navzájem se ve většině případů chovají přátelsky a ohleduplně.

Škola zajišťuje při přijímání dětí ke vzdělávání rovný přístup, o průběhu a výsledcích vzdělávání zákonné zástupce informuje zejména při každodenním osobním kontaktu, prostřednictvím třídních schůzek a během řady společných akcí, které pro ně organizuje. Rodiče se ochotně zapojují do jejich realizace a podílejí se na finančním zajištění, vypomáhají škole i formou drobné materiální pomoci. Škola také ve spolupráci se zřizovatelem a partnery z řad místních organizací obohacuje vzdělávání o aktivity společenského charakteru a upevňuje tak dobré vzájemné vztahy i posiluje u dětí pocit sounáležitosti s místem, kde žijí.

Závěry

Hodnocení vývoje

- změna nastala ve vedení školy a složení pedagogického sboru,
- výrazně byly zkvalitněny materiální podmínky.

Silné stránky

- otevřenost a vstřícnost vyučujících promítající se do vztahu s rodiči a dětmi,
- zájem celého kolektivu o školu odrážející se v aktivním zapojení do různorodých akcí, využití profesních dovedností pedagogů k obohacení vzdělávací nabídky,
- důraz na primární logopedickou preventivní péči přinášející pozitivní výsledky v komunikačních dovednostech dětí.

Slabé stránky

- obecnější pojetí ŠVP PV a ne zcela systematický postup při plánování a realizaci vzdělávací nabídky na základě rozpracování integrovaných bloků,
- méně efektivní nastavení hodnotících mechanismů zejména v oblasti organizace, individualizace a některých podmínek vzdělávání,
- pevná organizace vzdělávání spojená s převažujícími frontálními formami práce a nevyvážeností činností ve prospěch řízených aktivit,
- minimální využití výsledků pedagogické diagnostiky k diferenciaci vzdělávací nabídky dle aktuálních schopností, učebních dovedností a potřeb dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- propracovat ŠVP PV, zkvalitnit způsob plánování, realizace i vyhodnocování vzdělávací nabídky v jednotlivých třídách,
- nastavit hodnotící mechanismy a zjištěné informace využívat ke zvyšování úrovně poskytovaného vzdělávání,
- provázat vhodnou změnou organizace všechny činnosti v dopoledním vzdělávacím bloku a respektovat jejich vyváženost,
- uplatňovat pestrou vzdělávací nabídku s důrazem na různorodé formy práce,
- využívat diagnostické aktivity k průběžnému formulování závěrů pro volbu vzdělávacích strategií a na jejich základě diferencovat individuální nabídku činností,
- dbát na podporu zdraví dětí ve všech rovinách (prostor k pohybovému vyžití ve třídách, kvalitní zdravotně preventivní aktivity, pravidelné doplňování tekutin, dostatečná délka pobytu venku),
- vytvořit ve třídách stálé podmínky k rozvoji přírodovědné gramotnosti,
- posilovat v souladu se stanovenými vzdělávacími záměry samostatnost, odpovědnost a rozhodovací schopnosti dětí při stravování i vzdělávacích činnostech,
- zaměřit pozornost na výsledky vzdělávání, které se dlouhodobě nezvyšují.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina mateřské školy ze dne 1. listopadu 2009
2. Výpis správního řízení o provedení změny v rejstříku škol a školských zařízení s platností od 12. září 2016, čj. KrÚ 63474/2016
3. Výjimka z nejvyššího počtu dětí ze dne 19. září 2011 (s neomezenou platností)
4. Jmenování do funkce ředitelky školy s účinností od 1. září 2016
5. Školní matrika – školní rok 2016/2017
6. Rozhodnutí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání – školní rok 2016/2017
7. Hodnocení individuálních výsledků vzdělávání (diagnostické záznamy a portfolia dětí) – školní rok 2016/2017
8. Dokumentace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2015/2016 a 2016/2017
9. Třídní knihy – školní rok 2016/2017
10. Přehled docházky – školní rok 2016/2017
11. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Z pohádky do světa* platný od 1. září 2016
12. Školní řád s účinností od 1. dubna 2017
13. Organizační řád s platností od 1. září 2016
14. Dokumentace k zajištění bezpečnosti dětí – školní rok 2016/2017 (včetně knihy úrazů s posledním zápisem ze dne 3. listopadu 2016)
15. Doklady o dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
16. Plán dalšího vzdělávání – školní rok 2016/2017
17. Rozpis přímé pedagogické činnosti – školní rok 2016/2017
18. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní rok 2015/2016 a 2016/2017
19. Hodnotící dokumentace školy – školní rok 2015/2016
20. Doklady vztahující se ke školnímu stravování – školní rok 2016/2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Bečková v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová v. r.

V Pardubicích 10. května 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Jana Herynková, ředitelka školy

Jana Herynková v. r.

V České Třebové 18. května 2017